

Non possumus – Athanasius Schneider püspök a 2015-ös püspöki szinódus záródokumentumáról

Monsignore Athanasius Schneider Astana segédpüspöke egy fontos állásfoglalást tett közzé, a családról szóló püspöki szinódus kimeneteléről, amelyet a Rorate Caeli publikált.

<http://rorate-caeli.blogspot.com/2015/11/rorate-exclusive-bishop-athanasius.html>

A magyar fordítás a Schneider püspök által jóváhagyott német szöveg alapján készült.

<http://www.katholisches.info/2015/11/06/non-possumus-bischof-athanasius-schneider-ueber-den-schlussbericht-der-bischofssynode/>

Schneider püspök az egyik szerzője a szinódus előtt nyilvánosságra hozott három püspök által szerkesztett írásnak: „Elsőrangú opció a család számára. 100 kérdés és 100 válasz”.

<http://www.katholisches.info/?s=100+Fragen+und+100+Antworten+zur+Bischofssynode+%E2%80%93>

A szinódus záródokumentuma egy kiskaput nyit egy neomózesi gyakorlathoz

A püspöki szinódus a „ család hivatása és küldetése a mai egyházban és világban” témájának szentelt XIV. általános összejövétele (2015 október 4-25) egy záró nyilatkozatot szövegezett meg néhány lelkipásztori tanáccsal, amelyet a pápának kell megvizsgálnia. A dokumentumnak csak tanácsadó jellege van, és nincs semmi tanítóhivatali jelentősége.

A szinódus alatt Mózes valódi új tanítványai és új farizeusok léptek fel, akik a 84-86-os paragrafusokban az újraházasodott elváltak áldozáshoz engedésével kapcsolatban egy hátsó kaput nyitottak, vagy másként fogalmazva egy időbombát helyeztek el. Egyidejűleg néhány médium azokat a püspököket, akik félelem nélkül az „Egyház Krisztushoz és az ő igazságához való hűség”-ét védelmezték (II. János Pál pápa II. apostoli írása, Familiaris Consortio, 84), igazságtalanul farizeusoknak címkézte.

Mózes új tanítványai és az új farizeusok mindkét utóbbi szinóduson (2014

és 2015) a házasság felbonthatatlanságának a gyakorlati tagadását és a 6. parancsolat alkalmankénti felfüggesztését az irgalmasság ürügyével kendőzték ilyen kifejezéseket használva: „a megkülönböztetés útja”, „kísérés”, „a püspök általi orientálódás”, a „pappal való dialógus”, „forum internum”, „az Egyház életébe való tökéletesebb integrálódás”. Mindezt azért, hogy a rendezetlen kapcsolatok eseteiben az együttélés tényének beszámíthatóságát lehetőség szerint kiküszöböljék (vö. Relatio finalis 84-86. pontjai)

A záródokumentumnak ezek a helyei egy neomózesi új válási praxis nyomait tartalmazzák, jóllehet a szerkesztők az egyház tanításának a kifejezett megváltoztatását ügyes és ravasz módon elkerülték. Ezért minden érintett – mind az ún. Kasper-Agenda hívei, mind pedig annak ellenzői – elégedett lehet: „Minden rendben. A szinódus nem változtatta meg a tanítást.” Ez a vélekedés azonban meglehetősen naiv, mert nem veszi figyelembe az említett szövegekben a kiskaput és a fenyegető időbombát, amelyek akkor válnak láthatóvá, ha az ember a szöveget a maga belső értelmezési kritériumai szerint figyelmesen megvizsgálja.

Még ha „a megkülönböztetés útjával” összefüggésben a „bánat” említésre kerül is (Relatio finalis, 85), a szöveg, nagyobb részét tekintve, mégis kétértelmű marad. Kasper bíboros és a vele hasonló gondolkodásúak többször ismételt kijelentései értelmében ez a bánat a múltra vonatkozik, az első érvényes házasságában élő házastárs ellen elkövetett bűnökre, semmi esetre sem az új partnerrel való házasság jellegű együttélésre, akivel a polgári házasság fennáll.

Kétértelmű marad a záródokumentum 85. és 86. paragrafusában megfogalmazott garancia, hogy eme különböztetésnek az Egyház tanításával és egy helyes lelkiismereti döntéssel összhangban kell történnie. Kasper bíboros és a vele hasonló gondolkodású klerikusok ismételték és nyomatékosan bizonygatták, hogy az elváltak és polgárilag újránházásodottak szentáldozáshoz járulásának az engedélyezése nem érinti a házasság felbonthatatlanságának a dogmáját és a házasság szentségi jellegét. De azt is világosan megfogalmazták, hogy a lelkiismereti döntést akkor is helyesnek lehet elismerni, ha az újránházásodott elváltak továbbra is házastárs módjára együtt élnek anélkül, hogy azt a kívánalmat támasztanák velük szemben, hogy teljes önmegtartóztatásban mint fivér és nővér éljenek.

A szerkesztők a záródokumentum 85. paragrafusában bár idézték II. János Pál Familiaris Consortio apostoli írását, de a szöveget cenzúrázták azáltal hogy a következő döntő megfogalmazást kihagyták belőle: „Az

Eucharisztia szentségét csak azoknak lehet kiszolgáltatni, akik kötelezik magukat, hogy teljes önmegtartóztatásban élnek, vagyis tartózkodnak azoktól az aktusoktól, amelyek házaspároknak vannak fenntartva.”

Ez az egyházi gyakorlat Isten Igéjének az írott és a tradíció által áthagyományozott isteni kinyilatkoztatásán nyugszik. Ez az apostolok kora óta töretlen tradíciónak a kifejezése, amely minden időkre változatlan marad. Már Szent Ágoston megerősítette: „Aki a házasságtörő nőt eltaszítja és egy másik nőt vesz feleségül, jóllehet az első asszony még él, az ilyen ember a folyamatos házasságtörés állapotában van. Az ilyen nem tart hatékony bűnbánatot, csak abban az esetben, ha ezt az új asszonyt elhagyja. Amennyiben katekumen (hittanuló) nem engedhető a keresztséghez, mivel akarata a gonoszban gyökerezik. Amennyiben egy (megkeresztelt) bűnbánóról van szó, nem fogadhatja az (egyházi) kiengesztelődést mindaddig, amíg gonosz viselkedésének véget nem vet” (De adulterinis coniugiis 2,16). A valóságban a Familiaris Consortionak a Relatio finalis 85. paragrafusában szándékosan cenzúrázott része nyújtja minden egészséges hermeneutika számára a valódi értelmezési kulcsot az újrَاهázasodott elváltokról szóló szövegrészlet megértéséhez (84-86. pont).

Napjainkban a tömegtájékoztatási eszközökön keresztül egy állandó és mindenütt jelenlévő ideológiai nyomás gyakorlása történik, amely a keresztényellenes világhatalmak által kikényszerített gondolkodáshoz igazodik azzal a céllal, hogy félretegyék az igazságot a házasság felbonthatatlanságáról, hogy ennek az isteni intézménynek a szent karakterét a válás és a konkubinátus antikultúrájának a terjesztése által banalizálják. Már 50 évvel ezelőtt kinyilvánította a II. Vatikáni zsinat, hogy a modern idők meg vannak fertőzve a válás csapása által (vö. Gaudium et spes 47). Ugyanez a zsinat szögezi le, hogy a keresztény házasság „Krisztus szentsége által megszentelődik, és ezért soha nem szabad házasságtörés vagy válás által szentségétől megfosztani” (Gaudium et spes 49).

A „nagy titok” (Ef 5,32), a házasság, profanizálása a házasságtörés és a válás által óriási és riasztó méreteket öltött nemcsak a polgári társadalomban, hanem a katolikusok között is. Ha a katolikusok a válás és a házasságtörés révén elméletileg és gyakorlatilag is a hatodik parancsban Isten kivejezett akaratát megvetik, hatalmas lelki veszedelemnek teszik ki magukat: annak, hogy elveszítik az örök üdvösséget.

A legirgalmasabb, az egyház pásztorai által végbeviendő cselekedet az,

hogy felhívják a figyelmet erre a veszedelemre egy világos – ugyanakkor szeretetteljes – figyelmeztetéssel, hogy szükséges Isten hatodik parancsát teljesen elfogadni. A dolgokat a nevükön kell nevezni, miközben figyelmeztetnek: A „válás az válás”, a „házasságtörés az házasságtörés”, és „aki tudatosan és önként súlyos bűnöket követ el Isten parancsai ellen – ebben az esetben a hatodik parancs ellen – és bánat nélkül hal meg, az örökre elkárhozik, és véglegesen ki lesz zárva Isten Országából”.

A Szentlélek valódi tevékenysége olyan figyelmeztetésben és felhívásban áll, amit Krisztus tanított: „Ha majd eljön, meggyőzi a világot a bűnről (felfedi azt), az igazságosságról és az ítéletről” (Jn 16,8). Miközben II. János Pál a Szentléleknek erről a „bűnről való meggyőzéséről” beszélt, leszögezte: „Minden bűn, amit bárhol és bármikor is elkövettek, Krisztus keresztyére van vonatkoztatva – és így indirekt módon azoknak a bűnére is, akik 'nem hittek benne' azáltal, hogy Jézus Krisztust kereszthalálra ítélték (A Dominum et vivificantem enciklika 29.). Akik házasságot élnek egy partnerrel, aki nem a szabályszerű házastársuk, mint ami a helyzet az elvált és polgárilag újrászerveződött személyek esetében, azok visszautasítják Isten akaratát. Őket saját bűnükkel meggyőzni a Szentlélek által kezdeményezett, és Jézus Krisztus által megparancsolt tett, amely ebből egy kifejezett lelkipásztori és irgalmas művet csinál.

A szinódus Relatio finalisa, sajnálatos módon, elmulasztja az újrászerveződött elváltakat bűnükkel meggyőzni. Ellenkezőleg, az irgalmasság ürügyén, és a lelkipásztorkodás hamis felfogása révén azok a szinódusi atyák, akik a Relatio 84-86 pontjaiban megfogalmazott teóriákat támogatták, megpróbálták elkendőzni a lelki veszedelemnek az állapotát, amelyben az újrászerveződött elváltak vannak.

Valójában azt mondják nekik, hogy a házasságtörés bűne nem bűn, nem lehet házasságtörésnek nevezni. Legalábbis nem súlyos bűn, és élethelyzetük nem hordoz magában semmiféle veszélyt. A pásztorok ilyen hozzáállása homlokegyenest ellentmondásban van a Szentlélek tevékenységével, ezért anti-pásztorális jellegű, hamis próféták műve, amelyre a Szentírás szavait lehet vonatkoztatni: „Jaj azoknak, akik a rosszat jónak mondják, és a jót rossznak. Akik a sötétséget világosságnak teszik meg, és a világosságot sötétségnek, ami keserű, azt édesnek, az édeset meg keserűnek” (Iz 5,20). „Amit prófétáid jövendöltek neked, az csalárdság volt és balgaság, soha nem tárták fel vétkeidet, hogy megmentsenek a számkivetéstől. Hamis látomásokkal hitegettek, becsaptak és félrevezettek” (Siralma 2,14). Ezekhez a püspökökhöz Pál apostol ma kétségtelenül ezeket a szavakat intézné: „Az ilyenek

álapostolok, álnok munkások, akik csak a látszatát keltik annak, hogy Krisztus apostolai” (2Kor 11,13)

A Relatio finalis szövege nem csak azt mulasztja el, hogy az elvált és polgárilag újrَاهázasesodottaknak kétértelműség nélkül megmutassa házasságtörő realitásukat, és ezáltal tudatosítsa bennük életmódjuk súlyosan bűnös karakterét. Indirekt módon igazolja is ezt azáltal, hogy a kérdést végső soron az egyéni lelkiismeret mezejére tereli, és hamis módon a be-nem-számíthatóság morális alapelvét alkalmazza az újrَاهázasesodott elváltaknak az esetére. Ennek az alapelvnek az alkalmazása a házasságtörés stabil, tartós, nyilvános állapotára helytelen és félrevezető.

A szubjektív felelősségcsökkenés csak akkor lenne adott, ha a partnerekben meglenne a határozott szándék, hogy teljes önmegtartóztatásban éljenek, és ennek érdekében őszinte erőfeszítéseket tennének. Mindaddig, amíg szándékosan kitartanak egy bűnös létállapotban, nem lehet beszélni a beszámíthatóság csökkenéséről. A záródokumentum ezzel szemben azt a benyomást kelti, mintha azt sugalmazná, hogy a házasságtörés nyilvános állapota – mint azon elváltak esetében, akik polgárilag újrَاهázasesodtak –nem sértené a felbonthatatlan szentségi házassági szövetséget, mintha nem lenne minden esetben halálos vagy súlyos bűn, és mintha végül csak az egyéni lelkiismeretnek az ügye lenne. Ez azonban inkább megfelel a protestáns szubjektív ítélet alapelveinek hitkérdések és a fegyelem esetében és gondolati közelségben van az „alapdöntés” (optio fundamentalis) hamis teóriájával, amit a Tanítóhivatal már elítélt (vö. II. János Pál Veritatis Splendor 65-70).

Az Egyház pásztorai még a legkisebb mértékben se mozdítsák elő a válás kultúráját a hívők között. Még a legapróbb csíráját is el kell kerülni a praxissal szembeni engedékenységek vagy annak, hogy a válást elméletileg szorgalmazzunk. Az egyháznak mint egésznek meggyőző és erős tanúságot kellene tennie a házasság felbonthatatlanságáról. II. János Pál pápa a válást „rossznak” nevezte, amely „egyre inkább teret hódít katolikusok között is”, és azt mondta, hogy „ezt a problémát késedelem nélkül meg kell oldani” (Familiaris Consortio, 84).

A egyháznak szeretettel és türelemmel segítenie kell az újrَاهázasesodott elváltakat, hogy felismerjék bűnüket, és hogy teljes szívvel Istenhez térjenek azáltal, hogy szent akaratának engedelmeskednek, úgy, ahogy azt a hatodik parancs kimondja. Mindaddig amíg azt folytatják, hogy egy nyilvános ellentanúságot tesznek a házasság felbonthatatlanságáról, és

mindaddig, amíg, ahhoz járulnak hozzá, hogy a válás kultúráját terjesszék, nem gyakorolhatják az egyházban azokat a liturgikus, katekétikai, és intézményes szolgálatokat, amelyek természetüknél fogva olyan nyilvános életet követelnek, amely megfelel Isten parancsainak.

Magától értetődő, hogy például az ötödik, vagy a hetedik parancsolat nyilvános áthágói, mint pl. abortusz klinikák működtetői, vagy korrupciós hálózatok tagjai, nem járulhatnak sem szentáldozáshoz, sem pedig nem végezhetnek nyilvános liturgikus és katekétikai szolgálatokat. Ugyanezen a módon azok, akik a hatodik parancsolat ellen nyilvánosan vétettek, mint az újraraházasodott elváltak, nem tölthetik be a lektori szolgálatot, nem lehetnek keresztszülők vagy katekéták. Természetesen különbséget kell tenni a rossz súlyosságában, amit azok okoznak, akik nyilvános abortuszt végeznek, vagy korrupció részesei, és közöttük ami az elváltak házasságtörése. A kettőt nem lehet ugyanarra a szintre helyezni. De azáltal, hogy az ember az újraraházasodott elváltak keresztszülőséghez való engedését, vagy katekétaként való alkalmazását szorgalmazza, a gyermekeknek nem tesz jót, hanem instrumentalizálja őket egy bizonyos ideológiai programra. Ez egy tisztességtelen hozzáállás, és gúnyt űz a keresztszülői és katekéta intézményből, amelynek tagjai egy nyilvános ígéret által átvették a hitben való nevelés feladatát.

Ha az újraraházasodott elváltak keresztszülők vagy katekéták lehetnének, életük szüntelenül ellentmondana szavaiknak, amiértis a Szentlélek intése Jakab apostolon keresztül érvényes lenne rájuk: „Az Igének ne csak a hallgatói legyetek, hanem cselekedjétek is szerinte, különben becsapjátok saját magatokat” (Jak 1,22). Sajnos a Reltio finalis 84. paragrafusa az újraraházasodott elváltak számára a liturgikus, pasztorális és nevelői feladatok megengedését szorgalmazza. Ez a javaslat egy válási kultúra inirekt támogatását jelenti és egy objektív bűnös életstílus tényleges tagadását. II. János Pál pápa ezzel szemben az egyház életében való részvételnek csak a következő lehetőségeit jelöli meg azzal a céllal, hogy megkönnyítse számukra a valódi megtérést. „Buzdítani kell őket, hogy hallgassák Isten igéjét, vegyenek részt a szentmisén, imádkozzanak állhatatosan, gyakorolják a szeretet cselekedeteit, működjenek együtt az igazságosság megvalósításáért, a gyermekeket a keresztény hitben neveljék, éljen bennük a bűnbánat lelkülete és rendszeresen tartsanak bűnbánatot, hogy így napról napra kisedjék Isten kegyelmét” (Familiaris consortio, 84).

Meg kell, hogy maradjon a kizárásnak egy egészséges tere (a szentségekhez való odajárulás és a nyilvános liturgikus és katekétikai

szolgálatok tilalma), hogy az elvált és újrահázasodott személyeket emlékeztessük az ő valódi, súlyos és veszélyes lelki helyzetükre, és egyúttal elősegítsük lelkükben az alázat, az engelmesség, és a valódi megtérés vágyát. Az alázat az igazsághoz való bátorságot jelenti, és csak azok képesek Isten kegyelmeit befogadni, akik alázattal alávetik magukat Neki.

Azoknak a híveknek, akik még nem készen arra, hogy házasságtörő kapcsolatuknak véget vessenek, és akikben hiányzik még az ehhez szükséges akarat, lelkileg kell segíteni. Állapotuk a gyónással kapcsolatban egy fajta „katekumenátus”-hoz hasonló. Csak azok járulhatnak a bűnbánat szentségéhez, amit az egyház hagyománya „második keresztségnek”, vagy „második bűnbánatnak” nevez, akik elhatározták magukat, hogy házasságtörő együttélésüknek véget vetnek és a nyilvános botrányt elkerülik, ahogyan ezt a katekumenek, a keresztségre készülők teszik. A Relatio Finalis elmulasztja, hogy az újrահázasodott elváltakat figyelmeztesse, hogy állapotukat mint nyilvános bűnt alázattal elismerjék, és lemond arról, hogy bátorítsa őket arra, hogy állapotukat, miszerint nem járulhatnak szentségekhez és a nyilvános katekétikai szolgálatokat nem végezhetnek, elfogadják. A saját lelki állapot e realiztikus és alázatos elismerése nélkül nincs valódi előrelépés egy hiteles keresztény megtérés felé, amely az újrահázasodott elváltak esetében a teljes önmegtartóztatásban áll azáltal, hogy megszüntetik a házasság szentsége elleni vétkezést és azt, hogy nyilvánosan engedetlenek Isten hatodik parancsolatával szemben.

Az egyház pásztorainak és mindenekelőtt a Tanítóhivatal szövegeinek rendkívül világos módon kell szólniuk, mert ez karakterizálja lényegében azok tulajdonképpeni feladatát, akik hivataluknál fogva ezt a Tanítóhivatalt gyakorolják. Krisztus minden tanítványától megköveteli, hogy így cselekedjen: „Igenetek legyen egy igen, nemetek egy nem, minden más a gonosztól származik” (Mt 5,37). Ez annál inkább érvényes, amikor az egyház pásztorai prédikálnak, vagy amikor a Tanítóhivatal egy dokumentumban megnyilatkozik.

A 84-86-os paragrafusban a Relatio finalis sajnos egy súlyos elfordulást mutat ettől az isteni parancstól. Az idézett szövegekben nem sürgetik konkrétan az újrահázasodott elváltak szentáldozáshoz járulását, sőt inkább elkerülik azt, hogy „szentáldozásról”, vagy „szentségekről” legyen szó. A szöveg taktikai eszközként összezavaró módon olyan kétértelmű megfogalmazásokat használ, mint: „teljesebb részvétel az egyház életében”, és: „megkülönböztetés és integráció”.

Ilyen módszerekkel a Relatio finalis ténylegesen időbombákat helyez el, és kiskaput nyit, amelyeken keresztül az újrarázasodott elváltak szentáldozáshoz lehet engedni. Ezáltal profanizálja a házasság és az Eucharisztia szentségét és ezáltal hozzájárul, legalább indirekt módon, a válási kultúrához, és ezáltal a „válás betegségéhez” (Gaudium et spes, 47).

A Relatio finalis „Megkülönböztetés és integráció” alcímmel ellátott félreérthető részletének, figyelmes olvasása, egy ügyességgel és ravaszsággal kidolgozott kétértelműségnek a benyomását kelti. Szent Irenaeusnak a következő szavait juttatják az ember eszébe az Adversus Haereses c. művéből: „Hasonlóképpen, aki az igazság zsinórmértékét rendíthetetlenül magában hordozza, amelyet a keresztségben kapott, az bár a nevet és a szófordulatokat és a példabeszédeket az írásokból elfogadja, de az istengyalázó agyszüleményeket nem. Bár a mozaikkövecskéket fel fogja ismerni, de nem fogja a király képének tartani a rókáét. Minden kijelentést a megfelelő helyére fog tenni, és az igazság testébe beöltözteti, de fantázia-szüleményeket felfedi, és tarthatatlannak minősíti. Mivel azonban ehhez a színházi játékhoz hiányzik a befejezés, miközben valaki meséit magyarázva elkészíti, úgy helyesnek tartottuk előbb bemutatni, hogy ezeknek a mondáknak atyjai hogyan térnek el egymástól, mivel a tévedésnek különféle lelkeitől származnak. Ebből világosan felismerhető, még mielőtt lerántódna a lepel a tévedésről, hogy csak az Egyház által hirdetett igazság megbízható, hazug beszédük azonban hamis” (I,9,4–5).

A Relatio finalis, úgy tűnik, a helyi egyház tekintélyeinek engedi át az újrarázasodott elváltak szentáldozáshoz engedésével kapcsolatos kérdések megoldását. Erre utalnak ezek a kifejezések: „a papi lelki gondozás (kísérés)”, „a püspök útmutatásai”. A kérdés minden esetben alapvetően a depositum fideivel, a hitletéteménnyel, Isten kinyilatkoztatott Igéjével van összekötve. Azoknak az elváltaknak az oda-nem-engedése, akik a nyilvános házasságtörés állapotában élnek, a katolikus hittörvény megváltoztathatatlan igazságából és emiatt a liturgikus gyakorlatából is következik.

A Relatio finalis ,úgy tűnik, egy kakofóniát harangoz bele a Katolikus Egyház tanításába és rendjébe, ami magának a katolicitás lényegének mond ellent. Emlékeztetni kell szent Irenaeusnak a Katolikus Egyház valódi formájáról minden korban és minden helyen érvényes szavaira:

„Nos, ezt az üzenetet és ezt a hitet őrzi meg az egyház, úgy, ahogyan átvette azt, jóllehet, amint már mondtuk, az egész világon elterjedt,

gondosan, mintha egyetlen házban lakna, hisz abban, mintha csak egy lelke és szíve lenne, és tanítását oly egyhangúlag kirdeti és hagyományozza tovább, mintha csak egyetlen szája lenne. És bár a világban különféle nyelvek vannak, de a hagyomány ereje egy és ugyanaz. A Germániában alapított egyházak nem hisznek másként, és nem hagyományozzák tovább másként a hitüket, mint a Hispaniában lévők, vagy a kelták, vagy a keleti egyházak Egyiptomban, Líbiában, vagy a világ központjában (Rómában). Ahogyan Isten napja az egész világon egy és ugyanaz, úgy jut el az igazság üzenete mindenüvé és megvilágosít minden embert, akik el akarnak jutni az igazság ismeretére. Az egyház előjárói közül a legnagyobb szónok sem hirdetheti az igét másként, mert senki sem múlhatja felül a Mestert; és a kevésbé tehetséges sem fog a hagyományból semmit sem kihagyni. Csak egy és ugyanaz a hit van, nem tudja azt, megszorítani az, aki sokat tud beszélni, nem tudja kevesbíteni, aki keveset beszél” (Adversus haereses I,10,2).

A Relatio finalis az újraraházasodott elváltakról szóló szakaszban szisztematikusan elkerüli az egész katolikus tradíció megváltoztathatatlan alapelvét, miszerint azok, akik egy érvénytelen házasságszerű kapcsolatban élnek, csak azzal a feltétellel engedhetők szentáldozáshoz, ha megígérik, hogy teljes önmegettartásban élnek, és elkerülik, hogy nyilvános botrányt okozzanak. II. János Pál pápa és XVI. Benedek nyomatékmal megerősítették ezt a katolikus alapelvet. Szándékosan kerülni a zárónyilatkozatban ennek az alapelvnek a megemléítését és megerősítését, a 4. századi niceai zsinat dogmáit ellenző ariánusok és az ún. semiariánusok próbálkozásához lehet hasonlítani, akik a „homoousios” fogalmának az alkalmazását elkerülték, miközben az egyik fogalmat a másik után találták ki azért, hogy ne kelljen egyértelműen elismerniük a Fiúisten lényegi azonosságát az Atyaistennel.

Amikor a 4. században a püspökök többsége ily módon elvetette a nyilvánvaló katolikus hitvallást, lázas egyházi aktivitás kezdődött mindig új szinódusokkal és egy sor új hitvallás szöveggel, amelyeknek mind egy közös célja volt, hogy elkerüljék a homoousios kifejezés fogalmi tisztaságát. Ehhez hasonló módon napjainkban két szinódus elkerülte, hogy tisztán megnevezze és megvallja, az egész katolikus tradíciónak azt az alapelvét, amely szerint, aki egy érvénytelen házasságjellegű kapcsolatban él, csak azzal a feltétellel engedhető szentáldozáshoz, ha megígéri, hogy teljes önmegettartásban fog élni, és elkerüli, hogy nyilvános botrányt okoz.

Mindezt igazolják egyrészt a világi mediumok félreérthetetlen és azonnali

rekciói, másrészt az új nem katolikus praxis képviselői, akik megengedik az újrահázasodott elváltak szentáldozáshoz járulását anélkül, hogy figyelembe vennék azok nyilvános házasságtörésben való kitartását. Kasper bíboros, Nichols bíboros és Forte érsek például nyilvánosan kijelentették, hogy a *Relatio finalis* szerint feltételezhető, hogy valamilyen módon feltárult egy ajtó az újrահázasodottak szentáldozáshoz járulásához. Püspökök, papok és laikusok jelentős száma ujjong egy „nyitott ajtó” lehetőségének a zárónyilatkozatban. A zárónyilatkozat, ahelyett hogy a hívőket egy világos és a legmagasabb mértékben félreérthetetlen tanításhoz vezesse, ködösítést, szubjektivizmust (a válásról lelkiismereti ítélet és a *forum internum* alapján dönteni) és egy nem katolikus partikularizmust okozott a tanban és az egyházfegyelemben, méghozzá egy olyan területen, amely lényegében összefügg az apostoloktól áthagyományozott hitletéteménnyel.

Azokat, aki napjainkban a házasság és az Eucharisztia szentségét védelmezik, farizeusoknak bélyegezik. Ha azonban az egymással ellentétes kijelentések igazságának alapelve és az egészséges emberi értelem még működik, akkor ennek az ellenkezője az igaz.

Sokkal inkább azok vannak közel a farizeusokhoz, akik a zárónyilatkozatban az isteni igazságot elsötétítik. Azért, hogy egy házasságtörő életet a szentáldozáshoz járulással összhangba hozzanak, ügyesen új értelmezéseket találtak ki, a „megkülönböztetés és integráció” törvényét, miközben új emberi tradíciókat vezetnek be a kristálytisza isteni parancsokkal szemben.

Az úgynevezett Kasper-Agenda képviselőinek szólnak a testé vált Igazság szavai: „Isten szavát érvénytelenítitek hagyományokkal, amellyel azt átadjátok. És sok ehhez hasonlót tesztek” (Mk 7,13). Mindazokat, akik kétezer éven át fáradhatatlanul és a legnagyobb tisztasággal az isteni igazság változhatatlanságáról beszéltek és gyakran a saját életük feláldozásával, azokat ma farizeusoknak bélyegeznék: így Keresztelő Szent Jánost, Szent Pált, Szent Irenaeust, Szent Athanázt, Szent Vazult, Morus Szent Tamást, Fisher Szent Jánost, X. Szent Pius pápát, hogy a legragyogóbb példaképek közül csak néhányat említsek.

Mind a hívők, mind a szekularizál közvélemény szemszögéből nézve úgy látszik, hogy a szinódus valódi eredménye abban áll, hogy gyakorlatilag csak az újrահázasodott elváltak szentáldozáshoz engedésére koncentráltak. Azt mondhatjuk, hogy a szinódus a közvélemény szemében a házasságtörés szinódusának bizonyult és nem a család szinódusa volt. Valójában a zárónyilatkozat szép kijelentései a házasságról és a családról

az újrահázasodott elváltakról szóló félreérthető fejtegetések árnyékába kerültek, egy olyan kérdés árnyékába, amelyről egyébként az előző két pápa Tanítóhivatala lényegében döntést hozott, és már megoldott, méghozzá összhangban az egyház kétezeréves tanításával és gyakorlatával. Ezért valódi botrány, hogy katolikus püspökök, az apostolok utódai, szinódusi összejöveteleket merényletre használtak az egyház konstans és változatlan praxisával a házasság felbonthatatlanságával ill. az olyan elváltak szentségekhez nem engedésével szemben, akik még egy házasságtörő kapcsolatban élnek.

Szent Vazul, Damasus pápához írt levelében, egy a doktrinális összezavarodottság realisztikus képét festette, amit akkoriban az egyház azon képviselői okoztak, akik egy üres kompromisszumot és kiegyezést akartak létrehozni a világ szellemével: „A tradíciók nem véletlenül léteznek; az újítók tervei az egyházban divatosak; több ravasz mechanizmus-feltaláló van, mint teológus; evilág bölcsessége kivívja a legmagosabb elismeréseket, és letagadja a kereszt dicsőségét. Az idősek panaszkodnak, amikor a jelent a múlttal összehasonlítják. Sokkal inkább azokat az ifjakat kell sajnálni, akik még azt sem tudják, hogy mitől fosztották meg őket” (Ep 90,2).

Szent Vazul egy Damasus pápához és a Nyugat püspökeihez címzett levelében leírja az egyházban uralkodó zavarodottságot: „Az egyház törvényei a zavarodottság prédájává lettek. Azokat az embereket, akikben nincs istenfélelem, becsvágyuk a legmagasabb posztokra ugrasztja, amelyek mindenki számára úgy ismertek, mint az istentelenség zsákmányai. Az eredmény: minél inkább gyalázza valaki az igaz tanítást, annál alkalmasabbnak tartják a püspöki hivatalra. A klerikális méltóság a múlt ügye. Hiányzik már a kánononok pontos ismerete. Már teljes közönyösség uralkodik a bűnözésben; ha valaki egy bizonyos állást emberek kedvezése folytán nyert el, rá van kényszerítve, hogy hálásnak mutakozzék azáltal, hogy állandóan kedvez a jogtipróknak. A helyes ítélet is a múlté, és mindenki szíve vágyai szerint cselekszik. Akinek tekintélye van, az fél beszélni, aki emberi érdekek révén hatalomra tett szert, az rabszolgája azoknak, akinek kiemelkedését köszönheti. És a valódi orthodoxia sürgetését ma bizonyos körökben csak az egymás támadása alkalmának tekintik; az emberek elrejtik rosszakarataikat, és azt követelik, hogy ellenséges magatartásukat a valóságban az igazság iránti szeretetnek értelmezzék. Miközben a hitetlenek nevetnek, azok, akik gyengék a hitben meginognak; a hit bizonytalan, a lelkek tudatlanságba süllyednek, mivel azok, akik az Igével visszaélnek, az igazságot

utánozzák. A laikusok között a legjobbak elkerülik a templomokat, mint a bűn tanyáit, és a pusztában sóhajok és könnyek között emelik fel kezeiket az égre, Urukhoz. Az atyáktól kapott hitre, arra, amit az apostolok jele által lett megjelölve, adjuk beleegyezésünket, úgy ahogy mindarra, amit a múltban kánonilag és jogszerűen hirdettek” (Ep 92,2).

Az egyház történetében a zavarodottság minden ideje egyúttal lehetőség is, hogy az erősség és a bátorság nagy kegyelmeit elnyerjük, és alkalom arra, hogy Krisztus, a testté lett Igazság iránti szeretetünkről tanúságot tegyünk. Minden megkeresztelt, minden pap és püspök Neki fogadott rendíthetetlen hűséget, mindenki a maga állapotának megfelelően: a keresztségi ígéret által, a papi ígéret által, és a püspökszentelés ünnepélyes ígérete által. Valóban, minden püspök jelölt megígérte: „Az apostoloktól áthagyományotott hitletéteményt, amit mindig és mindenütt továbbadtak az egyházban, tisztán és csorbítatlanul meg akarom őrizni”. Az a kétértelműség, amely a Relatio finalis elvált újraházasodottak részében található, ellentmond ennek az ünnepélyes püspöki ígéretnek. Ettől függetlenül mindenkinek az egyházban, az egyszerű hívőtől a tanítóhivatal képviselőjéig, mindenkinek ezt kellene mondania:

„Non possumus!” Nem tehetjük! Nem fogok egy ködös szóbeszédet, egy a házasság és az Eucharisztia profanizálására szolgáló ügyesen álcázott kiskaput elfogadni. Ugyanígy nem fogadom el, ha valaki Isten hatodik parancsolatán gúnyolódik. Inkább előnyben részesítem, hogy kinevessenek és üldözzenek, mintsem hogy kétértelmű szövegeket és tisztességtelen módszereket elfogadjak. Inkább előnyben részesítem az Igazság kristálytisztá Krisztus-arcát az ékkövekkel díszített róka képénél (Szent Irenaeus), „mert tudom, kinek hittem”, „scio cui credidi” (2 Tim 1,12).

2015. november 2-án

+ Athanasius Schneider

a Boldogságos Szűz Mária astanai érsekségének segédpüspöke